

ارردیل

از دوران باستان تا انقلاب ۱۳۵۷
(جلد دوم)

داریوش به آذین

انتشارات طهوری
۱۴۰۲

سرشناسه	: به آذین، داریوش، ۱۳۱۷-
عنوان و نام پدیدآور	: اردبیل کهن دیار از دوران باستان تا انقلاب ۱۳۵۷ / داریوش به آذین.
مشخصات نشر	: تهران: طهوری، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری	: ۲ ج.: مصور، نقشه، جدول، نمونه.
شابک	: دوره: 4-66-5911-978؛ ج. ۲: 8-68-5911-978-600
	: ج. ۱: 1-67-5911-978-600
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
یادداشت	: نمایه.
موضوع	: اردبیل (استان)-- تاریخ
	Ardabil (Iran: Province)-- History
	اردبیل (استان)-- آثار تاریخی
	Ardabil (Iran: Province)-- Antiquities
رده بندی کنگره	: DSR۲۰۷۳
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۳۱۲۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۴۰۶۴۶۷
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا	

انتشارات طهوری

تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، کوچه نوروز، پلاک ۲۴
صندوق پستی ۱۶۴۸-۱۳۱۴۵ / تلفن: ۴۸۲۶ ۴۶۴۶-۶۶ ۵۱۲۰۶-۹۱۲ ۲۲

اردبیل

کهن دیار - از دوران باستان تا انقلاب ۱۳۵۷
(جلد دوم)

داریوش به آذین

شمارگان: ۳۳۰ نسخه

چاپ اول، ۱۴۰۲

صفحه آرای: علم روز

حق هرگونه چاپ و انتشار برای انتشارات طهوری محفوظ است

قیمت دوره: ۱۱۰۰۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

پیشگفتار ۱۵

[۴۱]

زبان ۱۷

زبان آذری • زبان تالشی • زبان کنونی آذربایجان • تور و توران و ترک • ترک در ادبیات
پارسی • زبان ترکی و آذربایجان • زبان ترکی • پراکندگی زبان

[۴۲]

روستاها و روستاییان ۳۹

وضع روستاها و روستاییان در دوره صفویه • روابط فئودالی در روستاهای شهرستان اردبیل از
قرن هشتم تا قرن سیزدهم هجری • خلاصه اسناد عمران و آبادی روستاها برحسب سال صدور
فرمان • برخی از اصطلاحات زمین‌داری • اصلاحات ارضی در دوره فرقه دموکرات
• اصلاحات ارضی در دوره پهلوی دوم • شرکت‌های تعاونی روستایی • فراز و نشیب روستاها

[۴۳]

شاهسون‌ها ۶۱

کلیات • از عشیره‌گرایی تا زمین‌داری • پراکندگی شاهسون‌ها برحسب زبان و محل
سکونت • طوایف سی و دوگانه شاهسون‌ها • شاهسون‌ها و مشروطیت • آشوب‌های
عشایری در انقلاب مشروطه در اردبیل • مختصری از تاریخچه ایلات شاهسون •
تقسیمات ایلی • تعیین حکام با اصول رشوتی • اغتشاشات ۱۳۲۵ هجری • جریانات
سیاسی بین طوایف شاهسون • وضعیت عمومی و عقاید امیرعشایر در تأسیس ملوک‌الطوایفی

[۵۳]

فرمان‌های پادشاهان و امیران (از قرن هشتم تا چهاردهم در ارتباط با اردبیل) ۲۷۴
فرمان‌های دیوانی شاهان و امیران در ارتباط با شهرستان اردبیل از قرن هشتم تا چهاردهم
هجری • اسناد دوره قاجار

[۵۴]

اردبیل در دوره قاجار از نگاه اروپاییان و یک ایرانی ۲۸۹
اردبیل و ژوبر • گاسپار دروویل و اردبیل • جیمز موریه و اردبیل • ژاک دومورگان در
اردبیل و نمین و • فردریش‌زاره و اردبیل • اوژن اوین و اردبیل و نمین و آستارا • فردریک
چارلز ریچاردز و قالی معروف اردبیل • زین‌العابدین مراغه‌ای و اردبیل

[۵۵]

اردبیل و سیاست‌های روس ۳۱۲
تشکیلات حزبی آستارا • تشکیلات حزبی اردبیل • نفوذ عوامل شوروی از مرزها

[۵۶]

اشغال اردبیل در جنگ دوم جهانی (شوم شهریور ۱۳۲۰) ۳۱۷
تاریخ شفاهی • لشکر ۱۵ • یک تلگراف رمز • ساعت پنج و پنجاه دقیقه صبح • یک نفر
ناشناس • باید خواروبار تهیه کرد • فرمان • برخورد با افسران اعزامی • یک تصمیم
فوق‌العاده • سرنوشت هنگ سوار از لشکر ۱۵ • عواقب اشغال آذربایجان و اردبیل

[۵۷]

اسناد تأسیس، اداره و انحلال فرقه دموکرات آذربایجان ۳۲۷
اسناد تأسیس فرقه • خاطرات دکتر سلام‌الله جاوید از سفر به اردبیل و اطراف آن در سال
۱۳۲۴ • حزب ایران • حزب توده ایران • معضلات اجتماعی آذربایجان و شهرستان
اردبیل ۲۹-۱۳۲۵ • مسائل اجتماعی آذربایجان و اردبیل • فحطی و بلا در روستاهای
آذربایجان و شهرستان اردبیل • فقر مطلق در آذربایجان و شهرستان اردبیل • رسیدگی
دیوانسالاریان به بلازدگان شهرستان اردبیل • گاه‌شمار ۱۳۲۷-۱۳۲۹

[۵۸]

روزشمار غائله آذربایجان ۳۸۲
مطبوعات • صدای ایران • اخبار اردبیل • نمایش‌های شوروی در تبریز • عضوگیری در
اردبیل • رشادت ایل شاهسون • زدوخورد شدید در سراب • جنایات موحد فرقه

دموکرات در شهرها و روستاها • کشتن مردم و ژاندارم‌ها در سراب، اردبیل، تبریز و مشکین شهر • چگونه تیپ اردبیل تسلیم شد • اقدامات مسلحانه • ۲۱ آذر و تسلیم پادگان تبریز • وزارت کار در حکومت دموکرات‌ها • اسامی کشته‌شدگان فرقه دموکرات اردبیل و توابع در سال ۱۳۲۵ • اسناد و نوشته‌های مربوط به وقایع ۱۳۲۵-۱۳۳۲

[۵۹]

شهر ایرانی و ساکنانش ۴۳۷

کلیات • شهر ناکارآمد و اختلال ارتباطی در خانواده‌ها • مداخلات شهرسازی از دوره پهلوی تا کنون • تخریب نارین‌قلعه • بافت و سازمان شهری • ویژگی‌های کلی بافت • گونه‌شناسی سکونت شهری

[۶۰]

عناصر و عملکردهای شهری ۴۵۳

مقدمه • محلات شهر • منطقه بندی درآمدی شهر • جایگزینی تقریبی طبقات اجتماعی • امکانات شهرستان و تأثیر آن‌ها در رشد شهر اردبیل • عوامل محدودکننده توسعه شهر • اراضی پایاب سد یامچی • رشد شهر در چند دهه اخیر • پروانه‌های ساختمانی • نحوه تصرف واحدهای مسکونی • چند خانه متوسط یا قلمت زیر ۲۰ سال

[۶۱]

انبوه‌سازی و مجتمع‌سازی‌ها ۴۶۷

انبوه‌سازی • مجتمع مسکونی ۱۶۰ واحدی • مجتمع ۱۳۶ واحدی مسکونی استیجاری • پروژه ۳۲ واحدی نگین حافظ • پروژه برج میلاد

[۶۲]

دسترسی‌های شهری، جایگزینی کاربری‌ها ۴۷۴

مقدمه • ترافیک • وضع موجود • کاربری‌ها در سطح شهر • مذهبی • فرهنگی • فضای سبز • پیشنهادها کاربری‌های عمده • تراکم • ویژگی‌های جمعیتی و اشتغال • جمعیت شاغل به تفکیک بخش‌های اقتصادی

[۶۳]

قالیباقی ۴۹۶

مختصری از قالی اردبیل •

[۶۴]

معماری و بناهای تاریخی ۴۹۹

ساختر کلی • مسجد جامع • مرقد شیخ صفی • مسجد میرزا علی اکبر مجتهد • سبک حمام‌های قدیم شهر • حمام اوج دکان • حمام صفویه (قره دگنک) • حمام حاج محسن • حمام حاج شیخ • حمام پیر زرگر • حمام پیر • حمام آقا نقی • حمام ابراهیم آباد • پل‌های تاریخی شهر • خانه‌های قدیمی • بازار و کاروانسراها • حسینیه‌ها و زیارتگاه‌های اردبیل و حومه • کلیسای ارامنه (مریم مقدس) • نارین قلعه • تپه‌ها و محوطه‌های تاریخی

[۶۵]

سنگ باران‌زا اردبیل ۵۰۷

سنگ باران‌زا در منابع • بررسی منابع • مشخصات سنگ • جای اولیه سنگ • معجزه این سنگ • علت اجرای مراسم • مراسم طلب باران • معجزه جابه‌جا شدن • سرانجام سنگ

[۶۶]

ساختمان اولیه بقعه شیخ صفی از محمد موسوی (باستان‌شناس) ۵۱۹

مقدمه • موقعیت محل و سابقه کاوش • آثار کشف‌شده در کاوش • بخشی از دیوار اصلی چله‌خانه • خانقاه • هشتی (شربت‌خانه) • عملکرد و فونداسیون • منابع

[۶۷]

نام‌آوران، مشاهیر ۵۲۹

مشاهیر اردبیل در قرون و اعصار • شعرای معاصر اردبیل • شعرای متوفای معاصر • عارف اردبیلی • ادهم خلخالی • شادروان عظیم‌زاده • حاجی باباخان • حسین اردبیلی • قاسم اردبیلی • میرزا جواد اردبیلی • تقی کریمی • شجاع‌لشکر، رضا پاشا زاده • آیت‌الله سید یونس • یعقوب قدس اردبیلی • فریدون ابراهیمی • سید ابوالفتح علوی خلخالی • اصغر عسگری خانقاه • عزیز جوانشیر • عزیز فومن • برات زنجانی • جابر عناصری • منصور ثروت • چنگیز مولایی • اسد نیک‌فال • اسکندر نجفی

[۶۸]

پیوست‌ها ۵۶۱

۱. تجزیه و تحلیلی از صفوة الصفا به قلم پروفسور نیکی تین • ۲. وضع دهاقین، مقام زنان،

- اصل و اساس اخی‌ها • ۳. نگاه تطبیقی به صفوة‌الصفاء و سلسلة‌النسب از دکتر یوسف رحیم‌لو • ۴. ملاحظات انتقادی درباره چاپ صفوة‌الصفاء از دکتر منصور صفت‌گل • ۵. انتقاد بر کتاب مربوط به اسناد بقعه شیخ صفی از امید رضایی • ۶. جوابی بر نقد کتاب اسناد بقعه شیخ صفی از عمادالدین شیخ‌الحکمایی

توضیح برخی از اصطلاحات کتاب ۵۹۸

نمایه‌ها ۶۰۹

منابع ۶۵۱

www.ketab.ir